

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompai Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p>	<p>Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN. Kiadó laptulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p>	<p>Az előfizetés díja: Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona. Egyes szám ára 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromhasábos petítorsó térfogata . . . 12 fillér. Nyilttér sora 40 fillér.</p>
--	---	--

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetés és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

A rimakokovai tűzvész.

Ma tíz napja, hogy egyik szépen fejlődésnek indult nagyközségünk, *Rimakokova* nagyobbik fele részében földig égett.

Nagyon rövid idő ez a tíz nap arra, hogy a szörnyű katasztrófát teledni képesek lennénk. Hosszu időig még a dédunokák is emlegetni fogják a nagy csapást, mely 1911-ik év augusztus hó 3-án sújtotta a nagyközséget és szomorú betűkkel lesz a község történetében e gyásznap feljegyezve, mely egy jó lelkű honleány életét is áldozatul kívánta.

Most azonban, midőn a rettenetes vész hatása még mindig az iszonyú rémület hatalmában tartja a lelkeket, csak egy pár megjegyzést és tanácsot kívánunk utólagosan e szörnyű elemi csapáshoz hozzáfűzni.

Első sorban az a megjegyzésünk, hogy bár a megjelent tűzoltóságok és a katonaság félelmet nem ismerő vakmerőséggel szállottak szembe a bosszúelemmel, s elegendő vízmennyiség és oltóeszközök állottak rendelkezésükre, mindazonáltal minden törekvés és munka hasztalan volt és eredménytelen maradt; mert a nagy szélvihar, e hatalmas természeti erő legyőzte a gyenge emberi képességet. — Ebből az indokból tehát inkább tűzoltói

mentési és nem támadási taktikával kellett volna a küzdelembe belé menni. — Ha nem az égő házak támadására, de inkább, a belső berendezések, butorok, ruha- és ágyneműek stb. mentésére gondoltak volna; akkor talán ma nem volna oly koldus a leégett lakosság, mint amilyen nagy részben lett. Csak egy példát hozunk fel: így mentette meg a csendőrség butorait és irományait. — De hát kinek van ideje a szörnyű, borzalmas pillanatokban erre gondolni.

Megint egy szomorú példa és tanúság áll előttünk, hogy a gyufát ne adjuk a gyermekek kezébe, de sőt dugjuk el előlük. Ha jól emlékezünk, nem oly régen Nemesradnót pusztulását is a gyermekeknek gyufával való játéka idézte elő.

A harmadik, amit nem mellőzhetünk, de sőt kötelességünk határozottan rá mutatni arra, hogy a tűz terjedésének egyik főoka az volt; miszerint a község leégett része, még a régi időből rendszertelenül volt összeépítve, tehát nem szélben, de még csendes időben is rohamosan terjedt volna a tűz.

Itt az ideje tehát annak, hogy a nagyközség az újraépítkezést saját érdekében, de meg azért is, mert ezt a tűzrendészeti szabályrendelet is előírja, annak szakaszai szerint kezdje meg és építse fel újra

a község leégett részét. Ez által még az a fontos cél is el fog éretni, hogy a telekkönyvileg még a régi időkből nagyon zavaros állapotok is, kevesebb költséggel gyorsan rendezést fognak találni.

Külömben örömmel közölhetjük, hogy a nagyon sújtott lakosság segélyére mindenki siet adományával.

Vármegyénk alispánja, ki teljes részvétellel van a károsultak irányában, a következő felhívást adta ki:

„Rimakokova nagyközség f. évi aug. hó 3-án, a d. u. órákban nagyobb fele és népesebb részében földig égett.

Ezen tűzvész a vármegyénkben emberemlékezet szerint eddig dühöngött nagy tüzeseteket jóval tulszárnyalta.

Az emberi bátorsággal és erővel határok közé nem szorítható bosszúelem, az eddigi megállapítás szerint elhamvasztott 150 lakóházat és melléképületeit. Teljesen leégett a régi értékes ág. ev. templom tornyával együtt, melynek egyik harangja is elolvadt; a paplak, két iskola, ovoda, községháza, posta, csendőrlaktanya, hengermalom, vendéglő és több nagykereskedés. A lángok martalékvá lett a lakosságnak behordott kalászos terménye és takarmányneműje. Odaégett a lakosságnak összes házi belső berendezése és butorzata. Nem maradt csak az a ruhá-

TÁRCZA.

A Trsztye ormán.

Ez a hatalmas hegyhát ott emelkedik a felső Rimavölgy keleti oldalán Nyustyától Tiszolczig, másrészt Rimafürészről Nagyrőczéig az Osztrával szemben, de jóval hosszabb és hatalmasabb hegyhát annál, magassága is vagy 100 méterrel fölülmulja az Osztrát, mert 1117 méterre emeli föl a hátán lévő hatalmas pupját.

A Trsztyét leginkább valami fekvő emberhez lehetne hasonlítani, a ki szétveti óriás kezeit és lábait és így messze elnyulik és ezalatt a közepe táján észrevétlenül fölemelkedik egy igen széles pup alakjában. Ezért is nehéz aztán a Trsztyén tájékozódni, mert vagy öt majdnem egyenlő gerinczet lát az ember elvonulni egymás mellett, széles völgyektől elválasztva egy középhátba összefutni.

Egyszer már Vashegyről Tiszolcra menet átszeltem a Trsztyét északi kiágazásban vagy 800 méter magasságban és nem felejttem el azt a nagyszerű látványt, mikor a gerinczen áthaladva, ott terült el alattunk Tiszolc a keskeny, zöldelő Rimavölgyben, háttérben a Hrádova és tovább a Fabova hatalmas ormaival. Most azonban a Trsztye főgerince és többi része érde-

kelt, azokat néztem meg egy hűvösebb nyári napon.

Már tavaly az Osztra tetejéről kinéztük magunknak az utat, a mely Rimafürész mellől víz föl a Trsztye hátára. Ezt követtük hát s a reggeli vonattal Rimafürészre utaztunk. Ott 10 óra előtt megérkezve, az állomás mellett mentünk fölfelé, előbb balra kanyarodva egy domb mellett, azután jobbra fel, a hol már csak a kaszálók vannak jóillatu boglyákkal, de ezek aztán egészen az oromig nem maradnak el, mert magán az ormon is járhat a szekér, sőt jár is már Széchy Mária regényes korától kezdve az egész hegyhátot végig, hiszen a Trsztyén vonul végig a ma is használt Széchy Mária útja. De ez már a délutáni programhoz tartozik.

Az ut fölfelé nem nehezebb, mint az akasztóhegyi ut, de hát ha egy-két óráig kell ilyen uton fölfelé menni, fárasztó az és fárasztóbbá teszi a sikamlós fű, a mely a cipőtalpat tükörsimára sűrölja.

Barátságos arató nép kérdezi tőlem: hová megyünk? Inkább integetéssel telelek nekik, mint szóval, mert az a kevés tót szó, a mit tudtam, tavalytól úgy elpárolgott, hogy alig jut eszembe; társam pedig kevély szittya, a kire nem ragad a szláv beszéd. Később pásztorokat kérdezek, egymásután eszembe jutnak a tót szavak és nagy jóakarattal magyarazzák, merre

kell a vrch (magyarul: csucs) felé menni. Jó nép ez, ha szépen bánnak vele és egy kicsit igyekeznek a nyelvén is érintkezni vele, akkor el lehet érni, hogy jó barátunk legyen és a fia a mi nyelvünket is megtanulja. Csak nem szabad gorombáskodni és erőszakoskodni, mert mindig igaz marad, hogy egy csöpp mézzel több legyet foghatunk, mint egy hordó eczettel.

A dombok azonban egymásután maradoznak el, tenn vagyunk a hegyhát oldalán. Kelet és észak felől vékony felhőfátyol takargatja az eget és a szél már a napra is ráterítette a takarót, úgyhogy árnyékban kapaszkodunk fölfelé. Egy-két csepp is esik a felhőkből, de nincs ideje az esőnek, tovább fújja a szél a lenge felhőket.

Izzadunk, leülünk egy boglya tövébe és méregetjük, hogy az Osztra, a tiszolczi Hrádova mennyivel lehetnek magasabban nálunk. Szépen látjuk a Fabovát, meg a Veport is, sőt a nyugati szemhatár tiszta, belátunk Hontba, Selmecbánya vidékére. Az a kékes hegy ott a távolban alighanem a Szitnya körvonalát jelzi.

Az ut lassan, de folytonosan fölfelé vezet a gerinczen. A gerinczen egy elkerített kis fenyőiskola mellett ismét balra kanyarodunk, mert arra látszik a legmagasabb emelkedés. Ezt az irányt nagyjában meg is tartjuk és így egész utunk fölfelé egy nagy Z betű kanyarulatához hasonlít.

zata, melyben menekült s hajléka ma az Isten szabad ege és betevő falatja, mit a jó emberek könyörülte és a hatóság nyújt.

A tűz alkalmával dühöngött szélvihar csak fokozta a borzasztó vész terjedését és lehetetlenné tette a mentést. A kár — eddigi becslés szerint — közel jár a három millió koronához és ennek csak egy része térül meg biztosítás útján, az is jórészen a vagyonosabb lakosság részére. Háromszáz család ezer lélekkel a szörnyű ijedtségtől megrémülve néz a nyomor és inség felé, ha az emberi szív és telebaráti szeretet nem siet a szerencsétlenek felségélyezésére.

Borzasztó a romboló tűzvész pusztítása! Ahol egy órával előbb még emberi hajlékok és diszes épületek állottak, ott ma füstölő romok jelzik a végpusztulást. Legtöbb helyen még ez sem, hanem fekete hamu és zsarátnok takarja a tüzes földet és emlékeztet valami épületre. Hol egy nappal előbb még verőfényes reggelre ébredt a lakosság és üde harmat csillogott a gyümölcsös kerteken, ott f. hó 4-én reggel az erdőből és tanyákról visszatért lakosság már csak egyforma sötétséget talált és a pusztulás felett záporoként hulló könnyeiket amég mindig izzó parázs szárította fel. — Hol egy nappal előbb még pezsgő, népes élet uralkodott, ott ma zavartan, mélabús férfiak és nők keresnek valamit, s nem találnak egyebet a pusztulás felett emelkedő sötét, keserű emléknél.

Szívetrázó jajveszékeléssel járják az asszonyok ma is házacskájuk tájkát, mely felett már csak az enyészet szárnyai lebegnek.

Könyörtelenül súlyosbitja a szörnyű csapást és szenvedést az a körülmény, hogy az ottani ág. ev. egyház istenfélő papja és a nép lelkiatyja, a köztiszteletben és szeretetben álló Banczik Sámuel ev. lelkész, a kishonti ág. ev. kerület alesperese nemcsak összes vagyonát vesztette el, de elvesztette élete hitvestársát, jó lelkű nejét is; ki, midőn a vész alatt kisdéd unokáinak megmentésére sietett, a borzasztó rémülettől szörnyet halt.

E megrázó jelenet még jobban fokozta

Épen dél van, mire a tetőre feljutunk, a hol nagy tisztások mellett öreg henyefenyők lecsüngő ágait látjuk. Egy ilyen mellé le is telepedünk pihenni és ebédelni a szép fűbe, mellettünk jó nagy területen vörös áfonya virul a sziklák között.

Ezek a sziklák az uton is ki-ki bujtak, kiütögették fejüket s vízszintes rétegzésükkel, ezüstös, selymes tényükkel csalódásba ejthették volna a laikust, hogy ezüstérezcel van dolga, pedig itt és lemenetkor is meggyőződtem, hogy az egész hegy abból az ősrégi agyagpalából, vagy leveles palából (tudományos neve phyllit) épült föl, a melynek korát illetőleg nincs biztos vélemény, mert nem találnak benne állati és növényi nyomokat, a melyekből a korra következtetni lehetne. Az egészet némelyek az őskorba helyezik a gránittal és a kristályos kőzetekkel egyidőbe, mikor a föld kérge megszilárdult; mások az ókorba teszik ennek keletkezési idejét. Mindenesetre igen régi; lehet, hogy a kristályos ősközetek agyagos elmállási terméke, a mely egytömegben maradván, még csak a félig mállott stádiumig jutott. Mert kő, de könnyebben törhető és benne néhol kvarc és földpát keményebb tömbjei bukkannak elő. Evvel a mostani uttal egyuttal nagyjában összekapcsolódott kutatásaimnak évtizedes láncszeme, a melyeket a Rimavölgy oldalhegységein végeztem

a rémületet és fejvesztettséget, melyből az ide-oda futkosó nép nem tudott menekülni s a nagy csapás sújtó keze alatt a mentésre annál kevésbé gondolhatott.

Jószívű emberek! Igaz honfiak!

A mi elégett, azt már menteni nem tudjuk; de szívvél, lélekkel és adományunkkal még képesek vagyunk pótolni a veszteséget; a nyomort enyhíteni és a nagyon sújtott népet bánatában vigasztalni.

A szegény, szerencsétlen lakosság érdekében azon őszinte kéréssel fordulok tehát vármegyénk közönségének minden hazafias, nemes emberbaráti ügy iránt annyiszor tapasztalt nagylelkű áldozatkészségéhez, hogy kegyes adományaikkal a tűzvész által sújtott és inségre jutott lakosság szánandó helyzetének javításához hozzájárulni sziveskedjenek.

Áldozzon sürgősen ki-ki jó szíve sugallata szerint és tehetségéhez mérten. A könyörület minden fillére áldást fog eredményezni és annak nyomában a szenvedők fájdalmának enyhülése fog fakadni. Letörli az inségre jutottak keserves könnyeit és meg fog bennünket nyugtatni az a tudat, hogy szerencsétlen embertársainkon segítettünk.

Ezek előrebocsájtása és megszívlelése után tehát az országos — és a vármegye területén a könyöradománygyűjtést ezen elrendelvény, e célból az összes hazai hatóságokat megkeresem. — Járásbeli főszolgabírákat és városi polgármestereket pedig felhívom, hogy a gyűjtést hatóságaik területén a legkiterjedtebb körben és mérvben teljes buzgalommal és méltó részvétellel azonnal indítsák meg. Részükről is az áldozatkész emberbaráti könyörületességet a szerencsétlenek sorsának enyhítésére megnyerni igyekezzenek, a begyűlt adományokat pedig a rimaszombati kir. adóhivatalhoz sürgősen küldjék be.

Rimaszombat, 1911. augusztus 7.

Lukács, alispán.

Forgácsok.

Tótok, meg a bankjaik.

Rimaszombati utjaim alkalmával számos esetben láttam és figyeltem meg az új tót pénzin-

azoknak állományát és felépítését illetőleg. Most nagyjában tisztán áll előttem a rejtély, de még részletkérdések vannak hátra.

Érdekes ezen a nagybátu hegyen megfigyelni a sziklatömegek kibukkanásán a lefolyt katasztrófák nyomait. Mert hogy iszonyu katasztrófák folyhattak itt le valamikor, annak tanúi ezek a kővek, a melyek palás rétegzése eredeti vízszintes elhelyezkedésről tanuskodik, de nagy darabok vannak kiemelve helyükről és vízszintes irány helyett bizonyos szöglet alatt fölemelkedve, sőt élükre állítva is találtam egyes hatalmas sziklatömböket függőleges rétegzéssel, mint az élére állított könyv lapjait. Lefelé haladva Dombosmező (Polom) község közepén pedig egy házat ilyen élére állított és meggyürt levelű hatalmas sziklatömbön láttam.

Ezek a szétszórt kővek nagyon sokat beszélnek. Elmondják, hogy volt egykor valamikor régen, a mikor az ismeretlen belső őserő megzavarta a vízszintes köleveleket, felgyűrte őket az óriási erő és belőlük alkotta itt a Trsztye hátát. A hol nagyon emelte, ott már nem gyűrődött a kő, de széttört és darabjai kihányódtak a meredekebb párkányokon, néha függőlegesen állva leveles rétegeikkel.

Vulkáni erő volt-e ez vagy más? Arranézev eddigi kutatásaim elég szerénységet kölcsönöztek, hogy biztosan ne nyilatkozzam; mert van

tézet építkezését. Ugyyszólván az első kapavágásuktól figyeltem fázisonként az építkezés előhaladására és amint az épület nőtt és alakult, úgy nőttek és alakultak a hozzá, rendeltetése céljához, jövőjéhez fűződő gondolataim is, hogy most, mikor az utolsó kalapácsütések hangzanak az épületen, én is odatehetem a gondolataimhoz, mint kialakult véleményhez, a pontot.

Ez a vélemény pedig abban culminál, hogy közlő és alaposan nézve a dolgot, nem is olyan fekete az ördög, mint ahogy a falra festik. Mert hiszen meg fog alakulni a bank. Talán prosperálni is fog. A többi régi jónevű pénzintézetek pénztárosainak pedig nézniük kell, hogy a pénz az új bank Wertheimjébe vándorol.

— De — ez, ez a nagy de, amelyik minden szép tervet olyan könyörtelenül nyomorit agyon — mondom —, de mi lesz ötven év múlva? Mi lesz száz év múlva? Hisz ez nem idő a bankok életében, de nagy idő az emberi életben és nagy idő a céltudatos konzekvens nemzeti — magyar nemzeti! — törekvésekben.

Kimondom egyszerűen! Az én meggyőződésem az, hogy száz év alatt már csak a bank felírása lesz tót, vagy még az sem, de maga az intézmény tökéletesen elmagyarosodik!

Merész állításnak látszik. Pedig nem az. De a dolgok mai állása szerint utópiának és egy tulzó sovén agy fantazmagóriájának keresztelheti el bárki. Mert valóban hatalmas az az erő, amelyik a tót elem előnyomulásában nyilvánul. Mintha régen lefojtott, feszülő nagy faji energiának a félelmetes kirobbanása volna; valami hirhozója egy kontinentális kataklizmának, népfaji eltoldásnak vagy felülkerülésnek!

— Már pedig aki a tót népet közlő tanulta megismerni, tudja, hogy ez nincs így és nem is lehet. A legvérmesebb jóakarát sem foghatja rá a tótságra, hogy az intellektuell elem. Nem fogékony sem a társaságból, sem az egyéni kifinomulás iránt és épen ezért soha sem is volt, nem is lesz szellemi fegyverekkel hódító, agybeli kiváltságok jogán előnyomuló elem. A nagy fajbeli erejöknek a magyarázata két okban található meg. Az egyik a szaporaság, a másik a kisigényűség. Nagy két nemzeti erény és sok mindenre képesít, csak egyre nem, a hódító nemzetiségi politikára!

Vannak neki nagykaliberű, kitűnő szervező és agítáló képességű emberei, ámde az elszórt individuális töke még nem nemzeti töke, sőt az egyformán nagy tehetségeknek a széteszlása különböző idegen nemzetiségű — leginkább magyar — áramlatokba, szétesztőlag hat a tömegre is.

— Legnagyobb bajuk pedig egy speciális tót baj, végtelen rázorultságuk egy vezető elemre, amely jelen esetben a magyar. A tót nép tömegéletet él. Az egyéni kifejlés nagyon ritka és néhány előforduló esetben is oda végződik, hogy a tömegeből kiemelkedő intellektuell egyén kénytelen a vezető magyar elem felé fordulni és abba beleolvadni, mert a nemzetiség;

egy olyan újabb elmélet is, Suessé, a ki azt állítja, hogy a hegyeket nem emelkedések hozták létre, hanem az egész földkéreg száradása közben összezsugorodik és süllyed, de az összeakadó sziklarétegek kiemelkedő ránczokat okoznak rajta, mint a száradó almakérgén a ránczok. Ezek Suess szerint a hegyek. Kerestem már ennek az elméletnek czáfolatát a különböző hegyek szerkezetében, de még nem találtam; mind jól meggyezik vele s így ez is olyan jó igazság lehet, mint a vulkáni erők kéregemelések elmélete.

Nem tartozom azok közé, a kik mindenről megdönthetetlen biztos tudást akarnak szerezni és biztos tudás hiányában kinevezik ilyennek az első kínálkozó elméletet. Engem a tények szerénységre tanítottak a tudományban is.

Két órai ut után, két órai pihenő dukált s a gyomor igényei is elcsendesedtek kellő ki-elégítés után.

A kilátás szép innen az oromról, de most nem volt egészen tiszta a lenge felhőoszlopok miatt. Láttuk a Szinyeczet, Osztrát, Veport, Fabovát, a Királyhegyet, a Kakast, de már a Magas Tátrából ezuttal nem vehettünk ki semmit. Miután a Trsztye Rimaszombatból nem látható, így hát Rimaszombatot sem lehet a Trsztye hátáról látni; de a tulsó oldalon is olyan lapos a Trsztye, hogy maga eltakarja a közvetlen kör-

tót kulturában annak a visszamaradtsága, vagy elkoresosultsága miatt nem találja meg az egyéni élet feltételeit. Ez az egyik baj.

A másik pedig az, hogy a tótság, bár öt-ötök óta produktív gazdasági életet üz, nem tudott eljutni a produktumok magasabb rendű, nagyobb látókörű és több haszonnal biztató értékesítéséhez; különösen nem jutott el annyira, hogy a nagy piacra kerülő bármilyen nemű terményét a nemzetiségi származás jellegével tudja ellátni és ilyen módon is propagálni a saját faji értékét. Ebben is a magyarság közvetítésére vannak utalva.

Már pedig az a két ok teljesen elegendő arra, hogy a tót pénzintézetek — tehát egyéni és gazdasági előhaladást célzó intézmények — felett már a megalakulásuk diadalmas perceiben is megkondíthassa a halálharangot.

Hosszabb időt töltöttem Eperjesen épen a tót bank megalakulásának idején. Mintegy előjátékképpen, az ottani ügyvédi kamara egy ülésén kimondotta, hogy a tót bank képviselőt nem vállalja, illetve az azt elvállaló ügyvédet bojkottálja. Nagyon szép és hazafias határozat volt: a tót banknak mégis lett ügyvéde. Meg is nyílt a bank és alkalmam volt látni azt a rohamot, amelyet a tótok a régi, jónévű városi Takarékpénztár ellen intéztek. Néhány nap alatt az összes betétjüket kiszedték és a tömeges készpénzelvonással több kevesebb ideig tartó pénzügyi komplikációkat is okoztak.

A tót bank pedig nagy sikerrel kezdte meg az üzemet.

Megvallom, mikor ezt láttam, nagyon megfektűdt a pesszimizmus. Majdnem úgy voltam, hogy felsóhajtsak: „Jaj, régi szép magyar nép!...” Néhány hétre rá azután elvetődtem egy kis eldugott szin tót faluba; Megyére. Jó ismerősöm volt az ottani tanító, egy derék magyar fiú: Varju Elek. Mikor azután hallottam, hogy a sok apró tót gyerek milyen lelkesedve töriz-zuzza a nyelvét a mi kemény és ropogós idiománkon, hát csak fölcseréltem a fekete szemüveget a rózsaszínnel, mert tót bank ide, tót bank oda, a nép előbb-utóbb magyar lesz, a pénznek pedig nincs nemzetisége!

Hátra van még a legnagyobb fontosságú momentum, a legtávolabbi és legnagyobb horderejű rugója a tót nemzetiségi törekvéseknek; a szláv népnek, illetve népfajnak a napjainkban nagyon kisértő tömörülési és egyesülési vágya. A nagy orosz-szláv tömeg a mágnes. Az ő természetes, nyers tömegező, mint az Európa fölé függesztett Damokles kardját tünteti fel ezt a hatalmas, félelmetes, tömör népkomplexumot. — Es ha most nyugodtan megkoczkáztatom azt az állítást, hogy az orosz-szláv invázió abszurdum, megint csak az alábbi okot, a szláv faji sajátosságokat hozhatom föl.

Amennyire csodásan intenzív államalkotó faj a latin, épen annyira gyarló és indolens

nyezetet. Még a Vashegyet is később láttuk, mikor már Dombosmező felé ballagtunk.

Lefelé nem akartunk azon az uton menni, a merre fölmentünk, mert ismerni akartuk a Trsztyét hosszában is. Elindultunk tehát a Balog forrásait kutatni. De a Trsztye a csalódások hazája.

Mig lassan lefelé haladtunk a szép ritkás bükk és nyirerdőben, a hol a fű közt tekete átonya és a hangavirágu esarap apró bokrai mutatkoznak és a bábakalács mutogatja tuskés levélrózsái közt bimbóit: — egyszer csak szénagyűjtők igazítottak utba, hogy nagyon közelünk Krokovához, így hát átmentünk a másik hegygerinczre, ott ismét szénagyűjtők mutattak jó kocsitutat Dombosmező felé. Ezen feltaláltuk a Balognak 7 forrását egy tisztás szélén és ittünk a jó tiszta hideg vízből. A 7 forrás az ut alatt egyesül csergedező csermelyt alkotva.

Kijutottunk a hegyháton a Széchy Mária utra s azon mentünk soká-soká a magnezitszállító sodronypálya alatt Dombosmezőig. Ez a község két éve leégett, most szép erős cseréptedél borítja a házakat s bádóg a templom tejét. Megtudtuk az elhanyagolt aranybányák helyét is, de megnézni már nem volt időnk. Így is alig tudtunk este 6 órára elvergődni az erdőn át Nyustyára, kevés hija volt, hogy a vonatot le nem késtük.

Sokat fáradtunk, de sokat is láttunk.

— hz —

elem a szláv, mint államalkotó. Kézen tekvő bizonyosság erre a nagy orosz birodalom, a mely még ma is csak a legkezdetlegesebb államformát bírja meg, a teljhatalmu császárságot. Minden kis engedmény melyet a nép kap, féktelenkedésre vezet és az időnként felzúduló népelemek tüzzel és vassal való leszorítása alapján bénítja meg a tömegek nagy elhelyezkedési energiáját.

— A nemzeti öntudat is nagyon gyenge. Hiszen akár az oroszok, akár a mi tótjaink nagyon könnyen hajlanak a kozmopolitizmus felé, aminek legjobb bizonyossága a századok óta megszokott földeknek könnyű szívvel odahagyása, csupán csak — Amerika kedvéért. A csehek erős nemzeti ellenállása nem más, mint régi fényesebb időknek a szuggesztív visszahatása és éppen azért nem lesz hosszú életű, mert az impulzus keresésénél hátra, a múltba kell nézni és nem a jövőbe, előre!

Hogy végül visszatérjek a mi tótjainkra, akkor lesznek ők oroszokká, mikor mi németté.

Vagyis soha!

Mert ha egy bátor középiskolai tanár ki merte mondani, hogy üres gyomorral nem lehet a „Szózatot” énekelni, hát — nyugodjunk meg — a mi sokbankos tótjaink sem fogják soha üres gyomorral zengedezni: a „Bozse czarja chrani”-t!

Röder Alfréd.

Széljegyzetek.

1862-ben *Baunard* meglátogatta *Cousin* Viktort. Mikor ez látta, hogy fiatal pap jött hozzá, ily szavakra fakadt: „Mi bölcsészek hajótörésnek vagyunk kitéve az élet tengerén. Mert a bölcsélet csak kémlelési kalandozás egy ismeretlen végtelenség felé, amelyben gyakran eltévedünk”.

Schelling bölcsészeti elvei a növényekben és állatokban ugyanazt az abszolút lényt látják, mint az emberben, azzal a különbséggel, hogy míg azokban ez szunnyad, addig az emberben öntudatra ébredt állapotban van meg.

Hegel szerint a dolgok lényege a kifejtés szakadatlan folyamában áll.

Világos, hogy ezek pantheisztikus (mindent istenítő) világfelfogások.

Pedig ha az ember ránéz pl. akárcsak egy kacsára is, amint a patakban fürdik, hát melyik bölcs az, aki meg tudja mondani, hogy milyen ennek az állatnak a *belső világa*? Mi van benne? Milyen az?

Elvontan bölcselkedni és az igazság között még nagy a különbség! Mi akkor tudnók a biztos igazságot megdönthetetlenül bölcsesleileg megállapítani, hogyha az föltétlen biztossági benyomásokat gyakorolna ránk. Ha valamiképpen úgy hatna az igazság az észre, mint a fény, a szin a szemre, vagy az érzélem az idegekre.

Mivel pedig az nincsen, hát örökké hánykolódik az ember esze és örökké bizonytalan. Vagyis, mint *Cousin* fönt mondja, kalandozik egy ismeretlen végtelenség felé . . .

S lám, most hogy *Cousin*t hívtam tanunak, mégis az ő tekintélyét is meg kell dönteni. Evvel is bizonyossá válik, hogy végleges megállapodás a bölcseslelel sincsen. Szükséges ugyan az észnek a bölcsélet, de ha tullepi körét, csak bajt támaszthat.

Azt akarom ugyanis mondani, hogy *Taine* lekajja *Cousin*t. Beismeri, hogy *Cousin* nagy szónok volt, nagyszerű előadási képességgel, de a komoly emberek előtt azért nem igen hatott. Azt is mondja róla, hogy (*Cousin*) volt századának legesodálatosabb tragikus színésze.

Hát most kinek higgyen az ember? Pedig *Cousin* kora egy egész bölcsesleti iskolának volt a megalapítója, vezére és feje . . .

Érdekes, hogy a nagy eszű emberek milyen kicsinyes, elfogult szempontok szerint viselkednek. A hiuság és nagyravágyás milyen közönségesekké teszi őket.

Cousin is ilyen volt. Szerette *Quinet*-et, mig látta, hogy ez hü tanítványa neki és nem olyan nagy mint ő! De mikor eljött az idő és *Quinet* is ragyogni akart, észrevette ezt a nagy boglyó csillag (*Cousin*) „és megvonta tőle (*Quinet*-től) a fényt” . . .

Vagy ez nem számít?

A bölcsélet már *Cousin* (ne tessék haragudni, hogy annyira megforgatom) ideje óta hirdeti az ész föltétlen érvényét minden igazsággal szemben.

Hirdetnek föltétlen észbeli függetlenséget és így jogot a vallás felett is. Ez az ugynevezett észveliség egészen a mai napig.

De ennek is el kell tűnnie. Mert itt ép maguk a bölcses teszik az embert kétkedővé saját meggyőződésük megdönthetlensége iránt.

Hiszen ha olyan szilárdan hihetünk, vagy kellene hinni ennek a bölcsesletnek, miért esik maga *Cousin* is bizalmatlanságba önmaga iránt és miért mondja a következő nagyszertű szavakat:

„Milyen kimondhatatlan örömet érzett volna *Sokrates* és *Pláto*, ha az emberiséget a kereszténység karjai között láthatták volna” . . .

Miért mondja ő ezt?

*

Cousin (már ismét!) egy fiatal tanárral sétálva, egy mellette elmenő pap látára, a pap után nézett és fölkiáltott: ime egész életünk folyamán a bölcseslelel foglalkoztunk és igyekeztünk bebizonyítani néha azt is, hogy van lélek.

Nézze csak most meg, hova siet ez a pap? Ő egy gonosztevő ágyához siet, hogy annak lelkével foglalkozzék. Es mi ezeket az embereket akarjuk a vízbe dobni?? . . .

(Vagy ezt nem kellett volna leadnom? Bocsanat, de őszintén mondom, hogy nem haza beszélek. A víztől ebben a nagy szárazságban nincs mit félni s jötevőnek tekinteném, ha valaki most csakugyan a vízbe dobna.)

*

Menjünk tovább! Az ember irtózik a bizonytalanságtól és a kételytől: ez mindig is így lesz! Mindenben a határozottság a fő.

A természetben nincsenek bizonytalan törvények, hanem bizonyos minden. Minden csillagnak, minden növénynek, minden elemnek megdönthetetlenül biztos a törvénye és ez a biztosság tartja fön a világot és az emberben a küzdésre való törekvést. Bizonyosság nélkül nincsen élet!

Mert küzdere e az ember, ha kételylyel kellene az életnek nekiindulnia? Ki vetné be a földet, ha nem tudná, hogy a föld képes a bevetett magot visszaadni? Ki gondozná életét, saját egzisztenciáját, ha nem igényelné, hogy körülötte biztos legyen minden? A kételyen álló nehézkedési törvény alapján senki sem épít házat s a földrengés mért oly borzasztó, mert ellene szól a bizonyosságnak.

S valahogy így vagyunk szellemi életünk terén is. Itt is halál a kétely; semmitéle biztos nyoma nincs a határozott boldogulásnak, ahol a kétely dul. Biztos álláspont kell a lélekben is és ezt nyújtja az — Isten . . .

Igy érthető a racionalista *Thierry* Ágoston, aki életének vége felé meghajolt saját egyháza előtt.

„A ti okoskodástok — írja a jeles történész — engem egészen elrémitenek.” En kifáradt racionalista vagyok s alávetem magam egyházzam tekintélyének. Ennek itéletében megnyugszom, ennek bizalommal vetem alá magam és mondom: Credo! Hiszek! . . .

No talán ezek már igazi széljegyzetek!

Vagy nem?

Meghívó.

Gömör Kishontvármegye községi és körjegyzők egyesületének *Bánrévén 1911. augusztus hó 29-én d. e. 9 óráján* választmányi- és ugyanaznap d. e. 10 órákor tartandó **rendes közgyűlésére.**

Tárgysorozat:

1. Elnöki jelentés.
2. Számadás 1910. évről.
3. Költségvetés 1912. évre.
4. Egyesületi tagok névjegyzéke.
5. Indítvány a rendszeresített állásban alkalmazásban volt okleveles vagy nem okleveles gyakornokok, illetve segédjegyzők szolgálati idejének a nyugdíj időbe leendő beszámítása tárgyában.
6. Indítvány a jegyzői lakbérnek a nyugdíjba leendő beszámítása tárgyában.
7. Alispáni 4409/911. számú végzés a községi-, körjegyzők- és segédjegyzők irodái, lak-

bér, tuvar stb. átalányoknak a törzkönyvi lapba leendő felvétele tárgyában.

8. A községi és körjegyzők „Erzsébet királyné”-ról nevezett országos árvaház és segítő egyesületébe taggyűjtés ajánlása.

9. Az egyesületbe a jegyzők és segédjegyzők bevonása.

10. A jegyzők mellékilletményei: utiköltség és átalányainak rendezése tárgyában 1910. évi okt. 5-én 9. sz. a. hozott határozat tárgyában.

11. Indítvány a cselédekre kivetendő I. o. kereseti adó törlése tárgyában.

12. Jegyzői bankba tagok gyűjtése.

13. Országos jegyzői egyesület III. rész 7. §-ának közzététele.

14. A központi egyesület ez év őszén tartandó közgyűlésébe megbízottak kiküldése.

15. Indítványok.

16. Jövő közgyűlés helyének megállapítása. Kelt Felsővály, 1911. évi augusztus 1-én.

Lovcsányi Béla Id. Fölföldy Ottmár
egyesületi főjegyző. egyesületi elnök.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala

Személyi hírek. Váry János el. isk. igazgató, a közművelődési egyesület titkára f. hó 8-ikán Stubnya fürdőről hazaérkezett.

Tomcsányi László kuriai bíró családjával a múlt héten városunkban időzött rokonai meglátogatása céljából. Ez alkalomból a kiváló jogászt és kedves családját számosan örömmel üdvözlötték.

Marton János a rimamurányi r. társaság jogtanácsosa, illetve főügyésze, f. hó 11-én városunkba érkezett családjával s szabadság idejét ipája, Bornemisza László főispán vendégszerető házában fogja tölteni.

A fővárosi lapokban olvassuk, hogy a szeptemberben Zemplénmegyében megtartandó királygyakorlatok vezetőségének névsorában Brinzei Arthur és Kubinyi Gyula cs. és kir. századosok is befigyeltnek. Az előbbi Hámos Aladár veje, a második jeles katona pedig Kubinyi Ferenc megyei főügyész fia.

Pongrácz Pál m. kir. honvéd főhadnagy idehaza van szabadságon.

Ifj. Mária Gyula honvédhuszár hadnagy pedig — letelven szabadsága — bevonult Kassára.

A bolgár király Gömörben. A bolgár király feleségével, Boris és Cyrill hercegekkel, Eudoria és Nadeida hercegnőkkel együtt múlt hó végével a garamvölgyi Pohorellára érkezett, a hol az ősi régi hercegi kastélyban szállott meg. A királyi család gyakran átrándul automobilon a pusztamezői vadászkastélyhoz és a dobsinai jégbarlanghoz. E hét folyamán a királyi család a bontmegyei Szentantala ment s ott folytatja nyaralását. Maga a bolgár király Karlsbadba ment, s onnan vissza jöve családjánál fog tartózkodni.

Kinevezések. Lapunk zártakor vesszük a hírt, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter Kertész Lajos m. kir. állatorvost törvényhatósági állatorvossá nevezte ki. A kinevezett másfél év óta látja el mint helyettes a törvényhatósági állatorvosi teendőket s ezen idő alatt nagy tehetséggel, valamint ügybuzgalmával nagyon is reá szolgált a kinevezésre.

Előléptetés a postán. A postavezérigazgató Kovács Lajos helybeli posta- és táviró tisztet a IX. fizetési osztályból a VIII. fizetési osztályba, I. osztályu posta- és táviró tisztte léptette elő.

Új ügyvéd. Dr. Danis Jenő ügyvéd Ratkó székhelyvel letelepedett és az ügyvédi lajstromba bejegyeztetett.

Lelkészbeiktatás. Augusztus 15-ikén Nagyboldogasszony ünnepén lesz Szántó Ferenc uzapanyiti plébános ünnepélyes beiktatása. A rokonszenves fiatal lelkész, a kit a rimaszombatiak egy évvel ezelőtt mint káplánt ismertek és

szerettek, új körében is megnyerte hűvei tisztetét és szeretetét.

Esküvő. Krizsó Tamás helybeli kir. fogházfelügyelő családjában kettős örömműnnep volt f. hó 12-én. Két magasműveltségű, kedves leányát adta e napon férjhez a fogházfelügyelő, Mariska nevű leányát, ki polgári iskolai tanítónő, nőül vette Hanel Béla polgári iskolai tanár; másik leányát dr. Krizsó Jolán mármaroszigeti felsőleányiskolai tanárt pedig nőül vette Balás Pál mármaroszigeti kir. törvényszéki vizsgálóbíró. Előbbi pár egyházi esküvője a róm. kath. templomban, utóbbié a ref. templomban ment végbe. Tanúk voltak: Juraskó Jakab ny. kir. műszaki főtanácsos és Hindrichs J. aczélgéartulajdonos.

Ösztöndíj festőművészeknek. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a gróf Andrássy Dénes és néhai neje, Franciska grófné-téle képzőművészeti ösztöndíjalap kamataiból évi 4200—4200 koronával rendszeresített két ösztöndíjat folyó évre Frecskay Endre festőművészeknek és Heyer Artur festőművészeknek adományozta.

Halálozás. Gruner Lipót volt hanvai bérlő, most görögországi uradalmi főtiszt fájdalommal tudatja, hogy alig helyezték örök nyugalomra édesanyja hült tetemeit, máris újabb gyász érte, amennyiben atyja: Gruner Károly Frigyes ny. főtörvényszéki elnök, több magas rendjel lovagja, július 29-ikén Coburgban elhunyt.

Egy széles körökben ismert, kedves jó modoru, magas műveltségű férfiával kevesbedett megyénk köz- és társasélete. Dr. Stojkovits Emil várgedei földbirtokos, volt huszár főhadnagy, törvényhatósági bizottsági tag f. hó 11-én 47 éves korában hosszas betegség után Várgedén elhunyt. Akik ismerték az érintkezésben kellemes, talpig korrekt férfiut, rendkívül szerették. A törvényhatósági és közéletben is tevékeny részt vett, s több ízben emlegették mint képviselőjelöltet. A Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbanknak igazgatósági, s a Gazdasági-Együletnek választmányi tagja volt. Az egészséges kinézésű, edzettnek látszó szép férfiu már hónapok óta betegeskedett ugyan, de halála váratlanul jött, s széles körökben kelt őszinte, igaz részvétet. Halálát özvegye szül. Majoross Ilona, három gyermeke: József, Mártha, Ervin és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése f. hó 13-án, ma megy végbe Várgedén s hült tetemeit Zentára a családi sirboltba szállítják. — A Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank igazgatósága f. hó 12-én tartott ülésén elhatározta, hogy az elhunyt emlékéért jegyzőkönyvileg megörökíti, ravalatára korszort helyez, temetésén testületileg képviselteti magát és az özvegyhez részvétiratot intéz.

Stehliczky Ignáczné, született Simon Mária, helybeli régi órás és arany-ezüstműves czég tulajdonosa f. hó 11-ikén 60 éves korában elhunyt. Temetése ma vasárnap délután lesz.

Murányi Miklós kórházi irodaszolga 2 éves kis leánya Margit f. hó 9-én rövid betegség után meghalt. 11-én temették.

Gömöriek Drezdában. A drezdai egészségügyi kiállításra és kongresszusra vármegyénkbeli Rimaszombat város és Rozsnyó város küldött képviselőket. Városunk dr. Kovács László polgármestert és Tóth Béla városi mérnököt, Rozsnyó pedig dr. Pösch József polgármestert és dr. Heincz Hugó városi tisztit orvost küldte ki, kik mindannyian el is utaztak.

Egészségügyi vizsgálat. Dr. Kerekes Pál egészségügyi felügyelő, dr. Meskó Miklós vármegyei tisztit főorvos, dr. Szabó Károly városi tisztit orvos és Fábry Zoltán rendőrkapitány kíséretében f. hó 10-én tartotta városunkban az egészségügyi vizsgálatot. A bizottság az összes mérszárszékeket, szálloda-, koresmahelyiségeket és a konzervgyárat felülvizsgálta, s bizony itt is, ott is sok kifogásolni valót talált. Általában kedvezőtlenül nyilatkozott a bizottság köztisztviselési viszonyaink felől, s több olyan intézkedés tételét tartja szükségesnek, mely kedvezőtlen közegészségi viszonyaink megjavítását célozza. A felügyelő megvizsgálta a pékműhelyeket, vágóhidat és a járványkórházat is. Az egészségügyi felügyelő ezzel vármegyénkben befejezte a vizsgálatot, s kocsin Feledre, onnan a déli vonattal Budapestre utazott. Hétfőn Abauj-Torna vármegyében folytatja a vizsgálatot, mely ná-

lunk az öt rendezett tanácsu városra és az összes járási székhelyekre terjedt.

Tisztújítás Jolsván. A megüresedett városi erdőmérnöki és városi helyhatósági állatorvosi állások betöltése céljából Jolsva város képviselőtestülete a folyó hó 26-án d. e. 9 órakor alispánunk elnöklete alatt közgyűlést tart.

Adomány a tüzkárosultaknak. A jószívűkről ismert Hámos Aladár és neje báró Vay Mariska 50 koronát adományoztak a rimakokovai tüzkárosultak javára. Ezzel egyidejűleg közöljük, hogy a gyűjtés szép eredménnyel indult meg.

A vármegyei kaszinó f. hó 8-án tartotta új alapszabályai szerint első választmányi ülését Lukács Géza ügyvivő igazgató vezetése alatt. Az ülés elején Lukács Géza igazgató hosszabb beszédben rámutatott azon irányelvekre, a melyeket mint a kaszinó egyik vezetője, követni kíván, s a melyeket helyesnek vél követni a kaszinó által is, ha azon célt elérni óhajtja, melyre mint fontos közművelődési egyesület hivatva van. Főelvként hangsúlyozván, hogy a kaszinó tagjainak egymás kölcsönös megértése és megbecsülése képezi alapját mindazon ténykedéseknek, melyek az egyesület jövő munkásságát irányítják és fejleszthetik, kérve a választmány tagjait, hogy őt igazgatói tisztében hathatós, jóindulatu támogatásban részesítsék. — Majd az alapszabályoknak megfelelően a választmány saját tagjai sorából gazdává: dr. Baksay Dezsőt, pénztárnokká: Marikowszky Gézát, jegyzőül pedig: dr. Institórisz Endre és dr. Söldos Bélát közfelkiáltással választotta meg. A pénztár átvételére pedig Bodor István és dr. Veress Samu; — a házirend elkészítése végett pedig az igazgatóság és a tisztikar tagjaiból alakított bizottságot küldötte ki. — Hancay Zoltánnak, ki előre haladott korára, s a közélet teréről való teljes visszavonulására hivatkozással, a kaszinó tagjai sorából kilépett, kilépését és távozását sajnálat-tal tudomásul vette a választmány; hálás elismeréssel emlékezett meg azonban a távozonak az egyesület körül kifejtett munkásságáról és maradandó emlékeiről, érdemeit jegyzőkönyvében örökítette meg. — Katona Gézának kilépése a városból való távozása folytán tudomásul vétetett; míg Matolcsy Pál, Molnár Lajos és Váry János tagok kilépésének bejelentései érdemi határozat hozatal előtt a gazdának kiadattak. — Mária Gyula főszolgabíró nyugtái és Söldos Elemér földbirtokos runyai lakosoknak tagokul való jelentkezési ügyében sem határozott érdemileg a választmány, mivel a jelentkezések az alapszabályok 5. §-a értelmében 15 napra a kaszinóban kifüggesztendők, addig is azonban mint vendégek látogathatják az egyesületet. — Végül pedig felkérte az igazgatóságot, hogy lehetőség szerint az egyesület számára taggyűjtést eszközölni sziveskedjék. — Ezzel a választmányi ülés az új ügyvivő igazgató lelkes éljenzésével véget ért.

Kabaret Putnokon. Múlt szombaton f. hó 5-én Putnokon a fürdőben tényszeren sikerült kabaret-est volt, melyen gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter vendégeivel: Haza Samu honvédelmi miniszterrel és Kazay Imre földművelésügyi miniszteriumi államtitkárral együtt részt vett. Megjelent ott családjával Tomcsányi László kuriai bíró is, ki múlt héten városunkban Samarjya János egyházi főgondnok szívesen látott vendége volt.

Katonai utóállítás. F. hó 7-én a vármegyei katonai utóállítás Lukács Géza alispán elnöklésével.

Felhívás a szülőkhöz! A szeptember 1-én a negyedik osztály is megnyílik. Ez a városka a gyönyörű Tátra vidéken fekszik; vize, levegője kitünő. Róm. kath. polg. leányiskolája internátussal van egybekötve. Nővendékek a városban magán házaknál is elhelyezhetők s úgy ezeknél, mint az internátusban, régi, szepesi szokás szerint a német nyelv elsajátítására nagy gond fordítatik. Négyenél több elemi osztályt végeztek felvételi vizsgálattal a II. osztályba léphetnek. Kívánatra prospektussal szívesen szolgál az intézet előljárásága.

Tanítók jutalmazása. A Gömör-Kishont vármegye területén működő s a magyar nyelv sikeres tanítása körül legtöbb érdemeket

szerzett néptanítók közül a vmegye törvényhatósági bizottsága, az általa kezelt alapítványokból *Pogány István* kir. tanfelügyelő javaslata alapján a következő néptanítóknak adományozott jutalmat: *Labos József* hisnyóvízi társulati tanítónak 230 kor-t, *Kicsiny Pál* klenőci ág. ev. tanítónak 150 kor., *Lipták János* ágostonlakai, *Schranz Szilárd* dobsinai áll. tanítóknak 120—120 kor., *Terray István* kuntapolczai ág. ev. tanítónak 100 kor., *Buzágh Béla* cserepesi ág. ev. és *Némethy Kálmán* süvétei rkath. tanítóknak 80—80 kor., *Valach András* miglészpataki ág. ev., *Oberländer János* filléri ág. ev., *Lázár Gábor* királyhegyaljai gör. kath. tanítóknak és *Hudy Etelka* sajórédei áll. kisdudóvónéknak 60—60 koronát.

Gondnoksági ülés. Az állami polgári leányiskola gondnoksága mult szombaton *Lukács Géza* alispán — gondnoksági elnök — elnöklésével ülést tartott, melyen az iskolai számadások tudomásul vétele után több tanfelügyelőségi átiratot tárgyaltak. A jegyzőkönyvet *Kathona Géza* igazgató vezette, a személyi részre vonatkozó pontnál azonban elnök dr. *Kármán* gondnoksági tagot kérte fel a jegyzőkönyv vezetésére. Az áthelyezések és kinevezésekre vonatkozó tanfelügyelőségi átiratok tudomásul vétettek. A *Kathona Géza* igazgató Mátészalkára való áthelyezését a gondnokság sajnálattal vette tudomásul. Elnök az alkalmat felhasználva, meleg elismeréssel emlékezett meg a távozó igazgató 22 éven át kifejtett lelkiismeretes és buzgó működéséről, melyet a város névelése és oktatásügye fejlesztése érdekében kifejtett. Különösen kiemelte az új iskola építése, illetve tervezése és felszerelése körül kifejtett sikeres munkásságát, s a női kézimunka tantálya létesítésével szerzett érdemeit. Az elnök indítványt terjesztett a gondnokság elé s ebben méltatva a távozó igazgató érdemeit, midőn a felsőbb hatóság intézkedése előtt meghajlik a gondnokság, a bucsuzó igazgatót szerencsekívánataival kíséri új otthonába. A gondnokság a szépen megfogalmazott indítványt magáévá tette, mire *Kathona Géza* meghatva emelkedett szólásra, hálás köszönetet mondva a gondnokság mindenkor tapasztalt kitüntető jóindulatáért, a meleg bucsuzavakért és a most is megnyilvánult elismerésért. Isten áldását kérte a városra, a gondnokságra és az iskolára, kérve egyszersmind a gondnokságot arra, hogy öt jóemlékezetében tartsa meg. Az iskolának és felszerelésének az utódja részére szabályszerű és okmánszerű átadásával a gondnokság megbizta *Kathona Gézát*, s a gondnokságnak ez aktusnál való képviselővel *Loysch Ödönt* bizta meg. Ezzel az ülés véget ért.

Szent István napja. A helybeli kath. olvasóegylet vallásos és hazafias érülettel ünnepli meg évenként Szent István első magyar király emlékét. Ez idén is — mint értesültünk — hagyományos lelkesedéssel fogja azt megünnepelni. Délután 10 órakor testületileg — zászló alatt — fog felvonulni a templomba istentiszteletre; este 8 órakor pedig társas vacsora lesz az egylet nagy termében. Az ünnepi beszédet *Horváth Gyula* s. lelkész, az egylet jegyzője tartja. A vacsorát táncmulatság követi. A részvételi díj a vacsorára s a táncmulatságra 3 kor., tisztán csak a táncmulatságra 1 korona. A vacsorát *Gede* vendéglős készíti, a zenét pedig *Oláh Gyula* bandája szolgáltatja.

Elgázolás. Az akasztóhegyen f. hó 7-én csaknem végzetes összeütközés történt egy száguldó automobil és a dr. *Ráróssy Gyula* ügyvéd kocsija között. Az automobil gyorsan haladt, s elütötte a dr. *Ráróssy* kocsiját, melyben az ügyvéd és fia ült. A kocsiban ülők az összeütközés következtében messzire kiestek, de csak jelentéktelen bõrhorzsolásokat szenvedtek. A kocsí azonban összetört és a lovak is súlyosabb sérüléseket szenvedtek. Még nem sikerült megállapítani, hogy kié volt az automobil, de a vizsgálat folyik.

Egy másik elgázolásról is kaptunk hírt. F. hó 7-ikén özv. *Lojka* Lajosné helybeli iparosnő a putnoki vásárra igyekezett, mikor *Lénártfal* mellett egy száguldó automobil nekiment az áruval megrakott szekérnek s elütötte. A sok faedény nagyrésze tönkrement, a szekér is meg rongálódott, úgy hogy nem folytathatták útjukat a vásárba s visszatértek Rimaszombatba. Nem tudják, kié volt az automobil.

A rimaszombati m. kir. áll. polgári leányiskola és a női kézimunka tanfolyam értesítője. Közli *Kathona Géza* igazgató. A czimlapon az intézet sikerült képe látható. Az igazgatói jelentés pár lapon át a leánynevelés kérdésével foglalkozik és sajnálattal konstatálja a sok betegségi és járványos esetet, a melyek miatt vizsgálatokat sem lehetett tartani. Közli azt a meleghangú szép beszédet, a melyet dr. *Veressné-Mészáros* Jolán elhunyt kartárs sirja fölött tartott az igazgató. A tanerők száma 8 rendes vagy helyettes, 2 óraadó, 4 hitoktató, 3 egyházi énektanító. Növendék volt a polgáriban 143, év végén 132, magántanuló 19, a kézimunkán 38, év végén 31. Az intézet kebelében Tompa-önképzőkör működött. A könyvtárak gyarapodásával beszámol az értesítő, de a szertárak állapotáról nem szolgál értesítéssel. A tanulók érdemjegyeit nem közli, ez egyébként vitás kérdés a pedagógusok körében. Igen helyes a jövő évben használatos könyvek felsorolása. A magánvizsgákról szükséges tudnivalók s a jövő iskolai évre szóló értesítések zárják be az értesítőt.

Művészt a Hungáriában. *Pintér Imre*, a Népszínház elsőrangú tagjának f. hó 15-én kedden rendezendő egyetlen estélye iránt már is a legnagyobb érdeklődés nyilvánul s ha az előjelek nem csalnak, zsutolt ház fog taposni az ide ránduló kis művészgárdának. Az elsőrangú családi műsor úgy van összeállítva, hogy urileányok is bátran végig hallgathatják azt. Epen ez biztosította *Pintérnek* úgy a legelső fűrdőhelyeken, mint a nagyobb színházakban a teljes erkölcsi sikert és zsufoolt házakat. *Parlagi Kornélia* szürette primadonna ez estélyen éneklő először: „Mire a falevelek lehullanak, — bájos balladát. „Palkó te rajkó, — Bpest legnagyobb slágerét, „Mária” egy cselédleány tragédiáját és több más gyönyörű dalt. — Nagy sikerre számíthat továbbá a „Mai cseléd” című aktuális bohózat, melyben úgy az urnőt, mint a cselédet *Parlagi* játsza, míg az inast és az urat egy személyben *Pintér* alakítja. „Az adóbizottság” és a „Szinésztelvetel” két főszerepét *Fehér Arthur* fogja játszani, ki a Népopera elsőrangú tagja volt, valamint egy részben ő tölti be a konferálás tisztét is.

A Rimaszombati Takarékpénztár kívül belől nagy változáson megy keresztül. Külsőleg csinosan renoválták, újra festették az épületet s belül az a változás történik, hogy az üzlethelyiség a jobb oldali szárnyból áthelyeztetett az Iskola utczára néző oldalra. A világos és tetszetős kinézésű új helyiségbe f. hó 3-án költözött át a tisztviselőkar. Az eddigi üzlethelyiség szintén renoválva lesz, s ott nyerehelyezést a tanácskozási díszterem. Az igazgatósági elnök szobája és a könyvtár is ezen az oldalon lesz.

Igazolás. Lapunk multi számában a „Rimaková pusztulása” című cikkünkben a rimabányai vasuti állomásra vonatkozó megjegyzésünkre igazolásul azt az értesítést vettük, hogy a hatóság a telefoni megkeresésre azért nem részesülhetett a vasuti személyzet részéről kellő támogatásban, mert *Rimakovával*, mióta az új vasut felépült, telefon összeköttetése nincsen. Az abban az időben szolgálatot teljesítő fiatal forgalmi állomástelvígyázó pedig még nem régen teljesít szolgálatot s így kellő tájékozottsággal nem bírván, bár szíves készséggel követitette volna a hatóság megkeresését, ez okból nem volt képes annak teljes mérvben eleget tenni. Megkísérelte kocsit kerestetni a faluban, de a bérkocsik a tüzvésznel lévén, arra nem is gondolt, hogy ez iránt a községi előjáróshoz fordult volna. A hatóság támogatása tehát nem rosszhiszeműségből, vagy hanyagságból maradt el, de tisztán tájékozatlanságból.

Halálos lövés. Gömörpanyiton m. hó 30-án a tornaljai mulatozás után Gömörpanyitra hazatért *Zunterstein Sándor* gazdatiszt felszólította *Terpák István* bérest, hogy löjje le az egyik tehenet. Ez nem akart engedelmessékedni, erre *Zunterstein* ráparancsolt, hogy őt löjje meg a kezébe adott browninggal. Ezt még kevésbé volt hajlandó megtenni *Terpák*. Erre az ittas gazdatiszt ráfogta a fegyvert: „Hát majd lelőlek én!” szavakkal mellbe lötte a szerencsétlen *Terpákot*, ki összeesett. Beszállították a rozsnyói kórházba, hol csakhamar ki-szenvedett.

Patronage gyűlés. A Patronage-egyesület előkészítő bizottsága f. hó 12-én délután a kir. törvényszék nagytermében *Kolbay Sándor* kir. táblai bíró, törvényszéki elnök elnökletével ülést tartott, melyről lapunk jövő számában referálunk.

Szinielőadás Tamásfalván. Mult lap-számunk zárta után értesültünk csak arról, hogy a „Tamásfalvai Petőfiegylet” már évek óta szokásos nyári szinielőadását az idén ma, augusztus 13-án tartja meg dr. *Habán Mihály* budapesti áll. főgimn. tanár rendezésével. Az ördög mátkája, *Gécsy Istvánnak* ez a kiváló székely darabja kerül színre. A tamásfalvai előadások önmagukat dicsérik; oly sok sikerült előadást produkált már e derék, szorgalmas falunak egyszerű népe, hogy semmi kétségünk nincs az iránt, hogy a mai előadás is méltó társa lesz az eddigieknek, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy az előadás rendezése dr. *Habán Mihály* szakavatott kezében van, aki nyári szabadságidejét használja fel arra, hogy szülőfalujának népét oktassa. Az előadás jövedelme részben az egylet alaptökéjének és könyvtárának, részben pedig a rettenetes rimakovói tűzkatasztrófa által sujtott lakosok segélyezésére fordítatik. Az előadás kezdete 8 órára van kitűzve, jegyek ma egész napon át a Petőfiegylet helyiségében kaphatók.

Kereskedő ifjak mulatsága. A Széchenyi kert fedett helyiségében a helybeli kereskedő ifjak mult vasárnap délután kitűnően sikerült mulatságot rendeztek, melynek különös érdekességet kölcsönzött az, hogy azon a losonci 25. sz. es. és kir. gyalogezred jeles zenekara is közreműködött. Délután 4 órakor kezdődött a katonazenekar hangversenye, miközben a Széchenyi kertbe nagy számmal gyülekezett a közönség. Közbe-közbe *Oláh Gyula* cigányzenekara játszott szép darabokat. Estére aztán tánczra perdült a fiatalság s a katonai és cigányzene hangjai mellett reggeli 1/2 4-ig tartott a pompás mulatság, mely szépen jövedelmezett a jótékony célra is.

Rimaszombati gondolkodás. Köztudomású, hogy a városban a város tulajdonát képező épületek mutatnak legkopottabb kinézet s ezek udvarai voltak ezideig a piszok és bacillusok legfeltűnőbb helyei, ezen azonban a kolera-veszély fenyegetése már segített. Az épületek külsején pedig a városi mérnök óhajt változtatni. Ebből az indokból a mérnök el is határozta, hogy a szabadságról hazaérkező polgármestert azzal lepi meg; miszerint a régi városházát, — mely a nagy Takaré- és a *Baksay-ház* között úgy néz ki, mint egy rongyos koldus, — egy kicsit felöltözteti. Meg is kezdték a foltozást és uram fia, ezen egy pár városi szenátor azzal a megjegyzéssel botránkozott meg, hogy ha a polgármester hazaérkezik, nem fog reá találni a hivatalára. Sőt! Ellenkezőleg, a polgármester most külföldi tanulmányuton van, s ha hazaérkezik, nem vaskalap és csutora czéger, de a haladást mutató világtájak után fog tájékozódni.

Riasztó hír. Mult vasárnap délután Budapest székestőváros polgármesteri hivatalától távirati értesítés érkezett az itteni polgármesteri hivatalhoz, hogy *Bolgár Ferencz* kolerával fertőzött helyről városunkba érkezik. A táviratot *Perecz Samu* vette át, ki intézkedett, hogy az érkező vonatokon az utasok ellenőrzés alá vettessenek. Azonban a jelzett utas városunkba nem érkezett s a kedélyek csakhamar megnyugodtak.

Pályázat. A rozsnyói járásbíróshoz engedélyezett telekkönyvi átalakító díjnoki állásra *Cseh István* helyettes törvényszéki elnök két heti határidőhöz kötött pályázatot hirdet. A felteendő díjok napidíja 3 korona lesz. A pályázatok a kir. törvényszékhez adandók be.

Ipartestületi nyugdíj-jegyesület mulatsága. A helybeli ipartestületi nyugdíj-intézet f. hó 20-ikára tervezte nyári mulatságát, miután azonban e napon a helybeli katolikus kör is ugyanakkor tartja minden évben szokásos mulatságát, az ipartestületi nyugdíj-egyesület a magáét elhalasztotta szeptember 3-ikára, mikor a mulatságot a Széchenyi kertben tartják meg.

Baleset a fegyverrel. Hisnyón f. hó 6-ikán csaknem végzetes baleset érte *Uhlyár János* 34 éves Coburg hercegi uradalmi erdő-

védet, ki egy vadkanra lőtt, s fegyvere csöve szétrobbanva kezét súlyosan megsértette. Az eset úgy történt, hogy az erdőőr három csövű Drilling fegyverével már előző este lesbe állott a Kakashegyen, de a sötétben megbotlott, s fegyvere a cső végével a földbe furódott. Másnap a lesen maga előtt mintegy 60-80 lépésre egy hatalmas vaddisznót látott az erdőőr, s erre rálőtt. A cső szétrobbant valószínűleg azért, mert a végén sok föld maradt benn, s a bal keze hüvelykujját a szerencsétlen embernek szétroccsolt. F. hó 7-én a közkórházba jött a sérült erdőőr.

Anna-bálok. Lévárton az Anna-bált f. hó 26-án tartják meg. Várgedén az Anna-bált mai napra hirdették s a jövedelemből egy részt a rimakokovai tüzkárosultak javára fordítanak.

Baleset a gépnél. Tornalján f. hó 11-én súlyos baleset történt Kogler János molnárnál. Segéde Rozsnyai Ferencz ugyanis a hengerre fel akarta tenni a szíjját, s valószínűleg megcsuszott a lába, jobb keze a henger közé került, s az ujjai össze roccsoltak. Az első orvosi segély után beszállították a helybeli közkórházba.

Ráomlott a házfal. Gömörpéterfalán f. hó 9-ikén szerencsétlen eset történt. Tóth Kálmán ottani birtokos ugyanis egy régi házat javítani akart, s már kezdték az ócska falat bontani. Semmi elővigyázati intézkedés nem történt, s a ház fala beomlott, s egy tömeg ráesett Tóth Kálmán jobb lábára. A szerencsétlen ember csontja eltört több helyen. Beszállították f. hó 10-én a közkórházba.

Ebzárlat. Augusztus hó első napjain vészett eb kóborolt Rimaszombat utcáin és embereket, állatokat megmart. Ezzel az esettel összefüggőleg a múlt héten egyik polgártársunkat veszett sertés marta meg s őt és még három veszett ebtől megmart embert a budapesti Pasteur-intézetbe szállítottak. A hatóság 40 napi ebzárlatot rendelt el, s a szájkosár nélküli utcán kóborló kutyákat összetfogdossák.

Meder tisztítás. A Sodoma medre után tiztítják a sártól, iszaptól a temetői patak medrének városi részét is és ezuttal, igen helyesen kétoldalt mésszel is fertőtlenítik. Ajánljuk a rendőrség figyelmébe az utcai csatornákat is, különösen a hol a sok kiöntés vize megáll és poshad az utcai csatornákból. Ezekre ismét és ismét rátér a fertőtlenítés.

Nyugtázás. Cserencsény község lakosságának adománya a rimakokovai tüzkárosultak számára: Zmeskál József 5 zsák rozs, — Nagy Béla 2 kor., — Magyar György 1/4 rész buza, 1 tányér bab, — Ondrejovics Pál 1 tál bab, — Halassy Pál 5 drb ruha, 1/4 rész liszt, 1 kenyér, 2 kor., — Lászkos Pál 1 tál liszt, 3 drb alsóruha, — özv. Caban Andrásné 1 kenyér, 1 drb szalonna, 40 fillér, — özv. Caban Jánosné 1 tál liszt, — Neuman Márton 1 kor., — Varga János 1 tál bab, 3 drb ruha, 40 fill., — ifj. Caban Pál 1 tál bab, 1 kenyér, 50 fill., — Liptay Sámuel 1 tál liszt, 1 tál csicseri, — özv. Májos Jánosné 1 tál liszt, 1 tányér bab, — Zimmerman M. 1 tányér liszt, 3 drb ruha, 1 kor., — Zimmerman János 1 tányér bab, 40 fill., — Kovács András 1/4 rész liszt, 1 tál bab, 1 kenyér, 2 kor., — Bárdy András 1 tál liszt, 1 kenyér, 40 fill., — Vajda András 1 tál bab, 1 tál liszt, — Liptay András 1 tál bab, 1 tál liszt, 1 kor., — Liptay János 1 kenyér, 1 tál bab, — Szarvas János 1/4 rész rozs, — id. Caban Pál 1 tál bab, 1 tányér liszt, — Vajda János 1 kenyér, — Liptay Szabina 1 kenyér, 1 tál bab, — Blaha Juli 1 tál liszt, 1 tál borsó, 5 drb ruha, 1 pár czípő, 40 fill., — Balogh János 7 drb ruha, 1 tál liszt, 1 tál csicseri, — Caban György 1 tál liszt, 1 tál bab, 1 kor., — Fabo András 1 kor., 1 kenyér, 1 tál liszt, 3 drb ruha, — Lászkos Sámuel 1 tál liszt, 1 kenyér, 2 drb ruha, — Dudás Pál 1 tál liszt, 1 tál bab, 1 drb szalonna, 40 fill., 7 drb ruha, — özv. Kuchta Pálné 1 tál liszt, 1 tál bab, 1 drb ruha, 20 fill., — özv. Miszányi Ádámné 1 kor., — Genyeta János 40 fill., — Zólyomy János 1/4 rész rozs, 1 tál liszt, 1 tál csicseri, 4 drb ruha, — Blaha Márton 1/2 rész rozs, 10 drb ruha, 2 kor., — özv. Muvancz Mária 1 tál bab, 1 tál csicseri, — özv. Balaskó Pálné 1 tál bab, 1 kor., — Kardos János 1 tál bab, — Gulyás Mihály 40 fill., — Zólyomy Pál 5 mérő

buza, 5 korona, — Balkovszky Juli 1 kor., — Hamla Lajos 1 kenyér, 1 tál bab, 3 drb ruha, — Dúzsák Zsuzsi 1 tál bab, 3 drb ruha, — özv. Toljovka Jánosné, 1 tál bab, — Gulyás András 3 drb ruha, 40 fill., — özv. Major Jánosné 1 tál bab, 4 drb ruha, — Krman Lajos 3 mérő bab, 14 drb ruha, 30 drb kenyér, 1 fuvar, — özv. Tar Lászlóné 1 tál liszt, 1 tál bab, 1 drb szalonna, 1 drb kenyér, 6 drb ruha, 10 kor., — Danik Andrásné 1 tál liszt, 1 tál bab, — Cserencsény, 1911. augusztus hó 6-án Krman Lajos.

Köszönet és nyugtázás. Rimakokova község tüzkárosultjai javára eddig a következő adományok érkeztek:

Rimakokovai Knöpfler Károly 1000 k., Kaczián Anna 5 k., Klenócz község 16 k., Rimócza község 3 k. 20 fill., Farkas Zoltán orsz. képvis. 200 k., Baksay Dezső 50 k., Ipolyberzence község 27 k., Majer Vilmos Valkó 5 k., Losonez vidéki h. é. vasut r. t. 500 k., Bakostörök község 71 k. 20 fill., Rimarábó község 90 k. 2 fill., Ipolyszele község 90 k., Alsósziklás község 7 k. 60 fill., Felsősziklás község 7 k. 40 fill., Orlajtörök község 12 k. 60 fill., Tóthegymeg község 2 k., Rimaszabadi község 2 k., Rimavarbócz község 39 k., Rimabrézó község 34 k. 80 fill., Szabadkőmivesek gömöri páholya 100 k., Osgyán község 94 k. 82 fill., Cserapes község 5 k. 70 fill., Fazekaszaluzsány község 51 k., Kecze község 50 k., Gömör és Kishont t. e. vármegyék közönsége 2000 k., Zlatnói üveggyár alkalmazottjai 517 k. 10 fill., Ozdín község 19 k., Ipolyberzence község 17 k., Telep község 45 k., Kálnógaráb község 21 k. 20 fill., Cserencsény község 36 k. 30 fillér.

Élelmi szereket, ruhaneműeket s terményeket a következő községek közönsége adományozott: Poltár, Klenócz, Rimócza, Rimabánya, Rimaszaluzsány, Pribó, Nyustya, Ipolyberzence, Válykó, Alsósziklás, Felsősziklás, Orlajtörök, Tóthegymeg, Bakostörök, Rimarábó, Ipolyszele, Rimaszabadi, Rimavarbócz, Nyustya-Likér, Rimabrézó, Osgyán, Cserapes, Fazekaszaluzsány, Kecze, Ozdín, Telep, Kálnógaráb, Cserencsény, Tiszolcz, valamint a következők: Takáts János Rimabánya, Kolbenheyer Lajos Rimabánya, Pallig Juliánna Poltár, Spitzer József Losonez, Luzsenszky báróné Osgyán, Gottlieb Ármin Ujantálvölgy.

A tüzkárosultak fösegélyezésére alakult bizottság a község elöljárósága föntieknek ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja, ugyszintén köszönettel adózik: Klenócz, Rimócza, Poltár, Csehberek, Nyustya-Likér községek s az ujantálvölgyi és zlatnói gyártelepi tűzoltóságoknak, s ha lehetetlen is személyenként felsorolni mindazokat, a kik a rettenetes szerencsétlenség közepette teljes erejük megfeszítésével dolgoztak a személy- és vagyónbiztonság érdekében, meg kell emlékeznünk Englert klenóci tűzoltó főparancsnokról s Polyák Dezső ur losonezi lakosról a kik délutántól másnap délutánig szakadatlanul talpon állottak, s kiknek nagyon sok érték, számos ember vagyona köszöni megmentését.

Külön köszönettel adózik a bizottság s a községi elöljáróság a losonezi cs. és kir. 25-ik gyalogezred 12-ik század tisztj. karának a személy- és vagyónbiztonság érdekében teljesi-

tett szolgálatért, s ezuttal is köszöni mindazoknak szíves részvétét, kik ilyenekkel a községről szerencsétlenségében megemlékeztek.

Szerkesztői üzenetek.

Nagyrócze. A küldeményeket köszönettel nyugtázzuk és örömmel konstatáljuk, hogy a levegőváltás nem volt deprímáló hatással a szellemi működésre. A Kakason csak a jövő számban fogunk követhetni, mert most egy más hasonló ügy került festék alá. Üdv!

Kosztos diákokat

mérsékelt áron elfogad állami iskolai igazgató **Beszterczebányán,** Kossuth-(alsó) utca 37. szám alatt.

Villanyfogyasztók figyelmébe!

Rimaszombat r. t. város villamos művének **üzembe helyezése.**

Tudomására adjuk a t. fogyasztó közönségnek, hogy az új villamos **folyó hó 12-én és 14-én éjjeli üzemvilágítási próbát tart az új Diesel-motorokkal.** — Az üzem kezdete este 7 órakor, vége reggel 5 órakor; a teljes éjjeli üzem folyó hó 17-én kezdődik.

Tekintettel az accumulator-telep át-szerelésére, értesítjük a t. fogyasztó közönséget, hogy időközben reggel és az estéli órákban — körülbelül 3 hétig az átkapcsolások miatt — a villamos áram rövid időre szünetelni fog.

A t. fogyasztók szíves elnézését kéri Rimaszombat, 1911. augusztus 12.

KOVÁCS JÓZSEF,
villamossági üzemvezető.

Kiadó üzlethelyiségek.

Tornalján a piactéren két üzlethelyiség együttesen vagy külön-külön bérbe adó. — Czim: **Blicz Géza** Tornalja.

Egy jobb házból való fiu

tanulóul

felvétetik **Kirschner Zsigmond**
női és férfi divatruházában
ROZSNYÓ. (Gömörmegeye.)

ÉRTESÍTÉS!

A nagyközönség körében több oldalról megnyilvánult óhajnak engedve, elhatároztuk, hogy a

Várgedei Szénsavas és Vastartalmu Fürdő R.-T.

lehetőleg minél előbbi megalakulása érdekében a részvények folytatólagos jegyzését szorgalmazzuk. — Miért is felkérjük a t. közönséget, hogy ezen városunk és megyénk szempontjából elsőrendű fontosságú s reális alapítás érdekében a részvények jegyzése iránt érdeklődni s oda hatni szíveskedjenek, hogy az alapítási tervzetben lefektetett módzatok szerint a részvények elhelyezése körüli munkánk eredményes legyen s a részvénytársaság megalakulása minél előbb megtörténjék.

Részvények jegyezhető irodánkban (Kossuth Lajos-utca 2. l.), valamint az összes megyebeli pénzügyintézeteknél, hol a befizetések is eszközözendők.

Rimaszombat, 1911. augusztus 3.

FISCHER, MÓLDVAY és NEUMANN

általános ügynöki és bizományi irodája.

ELADÓ EMELETES HÁZ.

Rimaszombatban **Kossuth-u. 24. sz.** ház, melynek földszintjén **két bolthe-lyiség** és egy lakás, az emeleten pedig egy 4 szobás lakás van, a hozzátartozó min-dentéle mellékhelyiségekkel szabad kézből eladó. — A vételár- és feltételek felől értekezni lehet ugyanott **Gondkevits Ferenczné** tulajdonossal. 1—*

Hirdetmény.

1430 sz. — Pelsőcz város előljárósága által köz-hírré tétetik, miszerint a város tulajdonát képező „*Sajó-parti vendéglő italmérsi joggal*,” a „*Piaczi bolt*” és a „*Silling-féle földbirtok*” 1912. évi jan. 1-től kezdődőleg 4, végül a „*Vásári helypénz-szedési jog*” szintén 1912. évi január hó 1-től kezdve 3 évre, **1911. évi szeptember hó 19-én d. e. 9 órakor** a városházán nyil-vános szóbeli árverésen hasznobérbe fog adadni.

1. A „*Sajóparti vendéglő*” kikiáltási ára: 1200 korona. — Bánatpénz 600 korona kész-pénzben vagy elfogadható értékpapírban, mely összeg a bérlet tartamára a bérbevevő biztosí-tékát is fogja képezni.

2. A „*Piaczi bolt*” kikiáltási ára 650 koro-na, bánatpénz 10%, mely összeg a bérlő által biztosíték gyanánt 325 koronára egészítendő ki.

3. A „*Silling-féle földbirtok*” kikiáltási ára: 70 korona, bánatpénz 10%.

4. A „*Vásári helypénzszedési jog*” kikiáltási ára: 1575 korona, bánatpénz 1000 korona kész-pénzben vagy elfogadható értékpapírokban, mely összeg a bérlő biztosítékát is fogja képezni.

A városnak ez időszert 4 országos, 3 ün-nepi- és heti vásárai vannak.

Az árverési és szerződési feltételek a város-házán a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Pelsőcz, 1911. július 31.

K. Czékus István, Ambrus András,
főjegyző, 2—2 bírő.

Szülők figyelmébe.

Két polgári leányiskolai növendéket teljes ellátásra — szülői gondozás mellett — intelligens család felvesz.

Czim: a kiadóhivatalban.

Hirdetmény.

477. végrh. sz. — Alulírott bírósági végre-hajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszéknek 1908. évi 6258. számú végzése következtében dr. Ráróssy Gyula ügyvéd által képviselt Gömörmegyei Nép és Iparbank javára Czákó István ellen 1500 K s jár erejéig 1908. évi szeptember hó 28-án foganatosított kielégi-tési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 1000 koronára becsült következő ingóságok, u. m. 300 forst deszka, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járás-bíróság 1911. évi V. 380/2. számú végzése foly-tán 1500 kor. tőkekövetelés, ennek 1908. évi aug. hó 9. napjától járó 8% kamatai, 1/3% váltó-díj és eddig összesen 124 kor. 98 fillérben bí-róilag már megállapított költségek erejéig Ri-maszombatban a vásártéren leendő megtartására **1911. évi augusztus 21.** napjának d. u. 2 órája határidejéül kitzetetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivat-nak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. § ai értelmében kész-pénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szük-ség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielé-gítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszombat, 1911. évi aug. hó 4-én.

Gaskó, kir. bir. végrehajtó.

Kereskedő tanuló.

Egy jó családból való 3—4 gym-násiumot vagy reált végzett fiu ta-nulóul azonnal fölvetetik **Feymann és Markó** fűszer-, esemege-, bor- és termény üzletében **Gömör-Rozs-nyón.** 1—3

Hirdetmény.

337. vht. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t. cz. 19. § a értelmében ezennel köz-hírré teszi, hogy a miskolci kir. törvényszék-nek 1908. évi 379. számú végzése következté-ben dr. Ambrusz István ügyvéd által képviselt ózdi Takarékpénztár javára 500 kor. s jár. erejéig 1908. évi febr. hó 11-én foganatosított

kielégítési végrehajtás útján le foglalt és 3140 koronára becsült következő ingóságok, u. m. lovak, tehenek, tinók, nyilvános árverésen el adatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíró-ság 1909. évi V. 190/9. sz. végzése folytán 500 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi november hó 25. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 270 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig, Csizben alpe-reseknél leendő megtartására **1911. évi au-gusztus hó 24-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitzetetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. § ai érte-lmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígé-rőnek, szükség esetén becsáron alul is elfog-nak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielé-gítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t. cz. 20 § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszecs, 1911. évi aug. 3-án.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

ALTMANN SÁMUEL

rőfös- és női divatáruháza

Rimaszombat, Erzsébet-tér.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség tudomására, hogy **Rimaszombat-ban, az Erzsébet-téren** (Kaszinó-épület) egy modern alapon berendezett

rőfös- és női divatáruházat

nyitottam, hol mindenféle **gyapju- és selyem-kelmék, kartonok, bar-chetek**, valódi **szepességi vásznak** kaphatók. Nagy választék **női ruha-diszekben**, valamint **női szabókellékekben; csipkék, szallagok** stb.

Továbbá tisztelettel értesitem a nagyérdemű vásárló közönséget, hogy

Szénásy Gyula.

budapesti I-sőrendű kereskedő ezég **nőiruha szövetkülönlegességei-nek képviselőjét** szerencsém volt megszerezni és már az őszi idény-ujdonságokból a mintagyűjtemény nálam a n. é. közönség rendelkezésére áll.

Bátorkodom még megjegyezni, hogy a helybeli piacon **GROSINGER MIKSA** czégnél szerzett **12 évi gyakorlatom** föl jogosít annak a kijelentésére, hogy az igen tisztelt vevő közönségnek úgy az előzékeny és pontos kiszolgálás, valamint a legmérsékeltebb árak számítása mellett nagy-becsü bizalmát kiérdemelni igyekszem.

Magamat a n. é. közönség jóakaratu pártfogásába ajánlva, maradok

kiváló tisztelettel:

Altmann Sámuel.

1—3

Vásárjog-bérbeadási hirdetmény.

2—3

3831—1911. T. sz. — Rimaszombat r. t. város **vásári helypénzszedési joga** 1911. évi november hó 1-től 1917. év október hó 30-ig tartó 6 évre bérbeadó.

Kikiáltási **bérorösszeg évi 18008 kor.**, azaz Tizennyolcezer nyolcezer korona.

Felhivatnak a bérelni szándékozók, hogy írásbeli zárt ajánlatukat a kikiáltási összeg 5%-át kitevő bánatpénznek a város pénztárába befizetését igazoló hivatalos nyugta képesán **1911. évi augusztus hó 30-ik napjának** déli 12 órájáig a városi polgármesternél annyival inkább nyujtsák be, mert a későbbérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A vonatkozó részletes feltételek a polgármesternél megtudhatók s bérelni szán-dékozók tartoznak magukat azoknak alávetni.

A beérkező ajánlatok felett a városi képviselő testületi közgyűlés dönt, kinek az ajánlatok feletti szabad választási joga fentartatik, sőt belátása szerint azok egyikét sem tartozik elfogadni.

Rimaszombat, 1911. évi augusztus hó 2-án.

VLADÁR JÓZSEF, polgármester h.

